

Autoriõiguste järgimine e-kursuste ja digitaalsete õppematerjalide koostamisel

Tegemist on autoriõiguse seadusest (AutÕS) tulenevate nõuete (käesolevas tekstis viidatud AutÕS vastavale peatükile) ning soovitusetega, mis abistavad e-kursusi ja digitaalseid õppematerjale koostavaid õppejõudude/õpetajaid.

Autorsusest teadaandmine

- E-kursuse avalehel on olemas andmed kursuse koostaja(te) kohta.
- E-kursuse iga materjali juures on üheselt arusaadav ja nähtav märgend, kus on toodud materjali autor(id), materjali loomise aasta ning tööandja nimi juhul, kui materjalid on loodud tööülesannete täitmise raames.
- Autori nimi on materjalil ka siis, kui kursuse autor on ise materjali autoriks.

Viitamine ja kasutamistingimused

- E-kursuse loomisel on teiste autorite teoste kasutamisel küsitud teoste varaliste õiguste omanikult luba nende teoste kasutamiseks, v.a. autoriõiguse seaduses ettenähtud teose vaba kasutamise juhtudel (AutÕS ptk 4 § 19).
- Kui e-kursuse illustreerimisel ja õppematerjalide koostamisel on kasutatud teiste autorite tekste (tsitaadid, refereeringud, ideed, seisukohad, andmed jm), pilte, video- ja audiofaile vm, siis on alati viidatud nende autoritele (AutÕS ptk 4).
- Kasutatud teoste viitamine on vajalik ka siis, kui piltide, audiotite ja videote puhul on kasutatud süvalinkimist (nt vistutamist). Vistutamise puhul on materjali kopeeritud koodirida (ingl *embed code*), mis võimaldab kuvada teise vaba juurdepääsuga veebikeskkonna sisu teie veebikeskkonna lehel.
- Õiguspäraselt avaldatud teost on tsiteeritud ja/või refereeritud motiveeritud mahus, järgides refereeritava või tsiteeritava teose kui terviku mõtte õige edasiandmise kohustust (AutÕS ptk 4 § 19).
- Viitamisel on järgitud läbivalt sama viitamissüsteemi.
- Õppematerjali sees on tsiteeringute puhul lühikesed viited (autor, avaldamise aasta või veebiallikas).
- Õppematerjalis (tavapäraselt selle lõpus) on kõikide kasutatud allikate loetelu, kus iga allika puhul on välja toodud autori nimi, teose nimetus, avaldamisallikas (AutÕS ptk 5 § 35) ning avaldamise aasta.
- Pildi/audio/video viide on lisatud pildi/audio/video juurde (k.a ka siis, kui kasutatakse pilte erakogust).

Litsentsitingimuste järgimine

- Teiste autorite teoste kasutamisel on arvesse võetud nende litsentsitingimusi. Kui teiste autorite teoseid soovitakse kasutada viisil, mida nende litsentsitingimused ei luba, siis on hangitud vajalikud kasutusload nende teoste varaliste õiguste omanikelt.
- Teose varaliste õiguste omaniku nõusolekul on vajadusel õppematerjalile lisatud kasutustingimused (nt *Creative Commons* teatud litsentsitüüp). Kui kasutustingimusi lisatud pole, siis tuleb teoste kasutamisel lähtuda autoriõiguse seaduses ettenähtud teose vaba kasutamise põhimõtetest (AutÕS ptk. 4 § 19).
- Enda teose (õppematerjali) litsentsi määramisel on arvesse võetud teoses kasutatud teiste autorite materjalide litsentsitingimusi.